

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 sierpnia 2022 r.,

sprawy **J. B.**,

skazanego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 296 § 2 k.k. w zw.  
z art. 296 § 1 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 6 października 2021 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L.

z dnia 20 czerwca 2017 r., sygn. akt IV K [...], w zakresie rozstrzygnięcia z pkt 3

### **p o s t a n o w i ł :**

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego J. B. kosztami postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 20 czerwca 2017 r., sygn. akt IV K [...] uznał J. B. za winnego tego, że:

1. w sierpniu 2002 r., daty dziennej bliżej nieustalonej, w W., pełniąc funkcję prezesa zarządu spółki K. S.A. z siedzibą w W. obiecał udzielić W. G. pełniącemu funkcję publiczną zarządcy kontraktowego Przedsiębiorstwa [...] w L. E. [...] ., w związku z pełnieniem przez niego tej funkcji, korzyści majątkowej w kwocie 100.000 zł w zamian za wyrażenie przez W. G. zgody

na potrącenie przez K. S.A. niewymagalnych wierzytelności wobec P. [...] w L. E. [...] nabytych przez K. S. A. od B. [...] sp. z o.o. z s. w K.,

tj. przestępstwa z art. 229 § 1 k.k.;

2. w okresie od marca 2003 r. do maja 2003 r., dat dziennych bliżej nieustalonych, w W., pełniąc funkcję prezesa zarządu spółki K. S.A. z siedzibą w W., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, udzielił W. G. pełniącemu funkcję publiczną zarządcy kontraktowego Przedsiębiorstwa [...] w L. E. [...], w związku z pełnieniem przez niego tej funkcji, korzyść majątkową w łącznej kwocie 30.000 zł w zamian za wyrażenie przez W. G. zgody na dalsze rozliczanie umowy cesji wierzytelności zawartej między K. S.A. a P. [...] w L. E. [...], bez dokonywania płatności pieniężnych bezpośrednio na rzecz P. [...] w L. E. [...],

tj. przestępstwa z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

3. w okresie od dnia 20 sierpnia 2002 r. do dnia 15 kwietnia 2003 r. w W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla K. S.A. z siedzibą w W., udzielił W. G., zobowiązanemu na mocy umowy, jako zarządca kontraktowy, do zajmowania się sprawami majątkowymi Przedsiębiorstwa [...] w L. E. [...], pomocy w wyrządzeniu szkody majątkowej w wielkich rozmiarach w majątku zarządzanego Przedsiębiorstwa P. E. w wysokości 3.544.558,43 zł poprzez nadużycie udzielonych W. G. uprawnień w ten sposób, że J. B. jako prezes zarządu K. S.A. z siedzibą w W. zawarł z nim dwie niekorzystne z punktu widzenia interesów P. [...] w L. E. [...] umowy cesji wymagalnych i bezspornych wierzytelności: w dniu 20 sierpnia 2002 r. w kwocie 11.418.456,98 zł za cenę 8.750.000 zł i w dniu 23 grudnia 2002 r. w kwocie 2.190.253,63 zł za cenę 1.314.152,18 zł, czyli znacznie poniżej ich rzeczywistej wartości, a następnie w sposób niekorzystny dla P. [...] w L. E. [...] zrealizował zawarte umowy, nabywając wierzytelności innych podmiotów w stosunku do P. [...] w L. E. [...] i doprowadzając do potrącenia wzajemnych wierzytelności między K. S.A. a P. [...] w L. E. [...],

tj. przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. żart. 296 § 3 k.k. w zw. z art. 296 § 2 k.k. w zw. z art. 296 § 1 k.k.

Za powyższe przestępstwa Sąd Okręgowy w L. wymierzył J. B. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych po 200 zł każda. Ponadto zaliczył na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie. Wyrok zawierał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Apelacje od tego wyroku, zaskarżając go w całości, wywiedli obrońcy oskarżonego. Pierwszy z nich, adw. A. C., zarzucił mającą wpływ na treść orzeczenia, w szczególności na ustalenia faktyczne sprawy, obrazę przepisów postępowania, mianowicie art. 4, 5 § 2, 7, 410 k.p.k., nadto art. 442 § 3 k.p.k., błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mające istotny wpływ na jego treść oraz obrazę przepisu prawa materialnego – art. 296 § 1 i 2 k.k. Jednocześnie wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie J. B. od dokonania zarzuconych mu czynów, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Drugi obrońca, adw. A. M., podniósł zarzuty: obrazy przepisów prawa materialnego – art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 296 k.k. i przepisów prawa procesowego – art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 366 § 1 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 442 § 3 k.p.k., błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia oraz niesłusznego niezastosowania środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia kary łącznej pozbawienia wolności. W oparciu o powyższe zarzuty postulował zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie J. B. od dokonania zarzuconych mu czynów, ewentualnie zmianę wyroku poprzez warunkowe zawieszenie kary łącznej pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 lat.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 14 lutego 2018 r., sygn. akt II AKa [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok i zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze.

Wskutek kasacji wywiedzionej przez obrońcę skazanego, Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2019 r., sygn. akt III KK [...] uchylił wyrok w części, w jakiej utrzymywał w mocy rozstrzygnięcie z punktu 3 wyroku Sądu I instancji i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego

rozpoznania. W pozostałym zakresie Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 6 października 2021 r., sygn. akt II AKa [...] utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w L. w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 3.

Również i od tego wyroku kasację wywiódł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. rażącą obrazę przepisów prawa procesowego mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 437 § 1 k.p.k., poprzez utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia z punktu 3, pomimo że był on wydany z naruszeniem art. 442 § 3 k.p.k. poprzez niezastosowanie się przez Sąd Apelacyjny w [...] ponownie rozpatrujący sprawę do wiążących wskazań Sądu Najwyższego i podzielenie w pełni argumentacji Sądu I Instancji co doprowadziło do utrzymania w mocy wadliwego orzeczenia bez rozpoznania istoty sprawy wskazanej przez Sąd Najwyższy;
2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 433 § 2 k.p.k., polegające na zaniechaniu przez Sąd Apelacyjny w [...] rzetelnego rozważenia zarzutów zawartych w apelacji, a odnoszących się do punktu 3 wyroku Sądu I Instancji w sytuacji gdy wnioski z nich płynące były zbieżne ze wskazaniami Sądu Najwyższego który uchylił zaskarżony wyrok w części.

Dodatkowo ponowił zarzuty stawiane w uprzednio złożonej kasacji tj.:

3. rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez nienależyte rozważenie zarzutów apelacji obrońcy adw. A. C. odnoszące się do dokonanej przez Sąd *meriti* oceny dowodów, co doprowadziło do przeniknięcia do wyroku Sądu odwoławczego błędnych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji i w konsekwencji uznanie oskarżonego winnym przypisanego mu w pkt 11 aktu oskarżenia czynu, w szczególności poprzez przyjęcie błędnego poglądu, że zawarcie umowy cesji bezspornych i wymagalnych wierzytelności z dnia 20

sierpnia 2002 r. stanowiło pomocnictwo do wyrządzenia szkody w majątku firmy E. w sytuacji, gdy równocześnie nie kwestionowane jest przez ten Sąd ustalenie, że umowa ta w świetle opinii biegłego G. K. odpowiadała warunkom rynkowym w tamtym okresie czasu, a przyjęte przez strony dyskonto nie odbiegało od dyskonta z jakim sprzedawane były w tym czasie wierzytelności P. [...];

**4.** rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 433 § 2 k.p.k., polegające na niewyciągnięciu stosownych wniosków z orzeczenia Sądu Najwyższego i podzielenie przez Sąd odwoławczy w całości stanowiska Sądu I Instancji w zakresie uznania, że opinia biegłego z zakresu analizy ekonomicznej przedsiębiorstw jest prawidłowa, podczas gdy w foku sprawy błędnie przyjęto, że zawarcie umowy cesji bezspornych i wymagalnych wierzytelności z dnia 20 sierpnia 2002 r. stanowiło pomocnictwo do wyrządzenia szkody w majątku firmy E. w sytuacji, gdy równocześnie nie kwestionowane jest przez ten Sąd ustalenie, że umowa ta w świetle opinii biegłego G. K. odpowiadała warunkom rynkowym w tamtym okresie czasu, a przyjęte przez strony dyskonto nie odbiegało od dyskonta z jakim sprzedawane były w tym czasie wierzytelności P. [...].

Stawiając powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uniewinnienie J. B. od zarzutu opisanego w punkcie 3 wyroku Sądu Okręgowego w L., uchylenie orzeczenia o karze łącznej zawartego w punkcie 4 tego wyroku i orzeczenie wobec ww. kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku z zaliczeniem okresu rzeczywistego pozbawienia wolności i kary łącznej grzywny z zachowaniem pełnej absorpcji, ewentualnie uchylenie wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wniesiona kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k. i jako taka podlegała oddaleniu.

Na wstępie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację co do zasady w granicach zaskarżenia. Owo rozpoznanie ograniczone jest zakresem podniesionych zarzutów, tj. twierdzeń autora kasacji w przedmiocie uchybień popełnionych przez sąd odwoławczy w orzeczeniu, które zostało zaskarżone. W szerszym zakresie Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację tylko w przypadkach określonych w art. 435 k.p.k., art. 439 k.p.k. oraz art. 455 k.p.k. Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego celem jest wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych uchybieniami o charakterze bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa o podobnej randze. W toku postępowania kasacyjnego nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, ani nie weryfikuje się zasadności ustaleń faktycznych, bowiem to zarzut kasacyjny musi precyzyjnie wskazywać o jakie uchybienie chodzi, gdyż będzie on odczytywany w sposób ścisły oraz formalny (postanowienie SN z dnia 22 lipca 2021 r., V KK 229/21, LEX nr 3241697).

Odnosząc się do pierwszego z podniesionych zarzutów godzi się przypomnieć, że powodem uchylenia przez Sąd Najwyższy wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 czerwca 2017 r. była sprzeczność w rozumowaniu Sądu odwoławczego, który z jednej strony przyjął, że umowa zawarta przez J. B. z W. G. byłaby korzystna dla przedsiębiorstwa E., a więc nie rzutowała na odpowiedzialność karną skazanego, gdyby była realizowana w sposób w niej określony, a z drugiej zaaprobował wyrok Sądu *meriti*, w świetle którego już samo zawarcie umowy rodziło odpowiedzialność J. B. i nie zwalniałoby od niej nawet skrupulatne wypełnienie umowy, skoro i tak prowadziłoby do szkody w majątku wymienionego przedsiębiorstwa wobec tego, że otrzymałoby ono mniej pieniędzy z tytułu cesji wierzytelności niż kwota, na którą wierzytelności opiewały. To właśnie z tego względu kontrola instancyjna uznana została za nierzetelną. Sąd Najwyższy w żadnej mierze nie zajął jednak stanowiska w przedmiocie oceny dowodów, w tym w szczególności dowodu z opinii biegłego z zakresu analizy ekonomicznej przedsiębiorstw, pozostawiając tę kwestię w gestii Sądu odwoławczego zgodnie z art. 8 § 1 k.p.k. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 października 2021 r. prowadzi do wniosku, że Sąd *ad quem* w pełni uwzględnił powyższe wskazania Sądu Najwyższego. Po ponownym rozpoznaniu apelacji

obrońców podzielił ocenę Sądu *a quo*, iż wszystkie umowy cesji wierzytelności, w tym także pierwsza z nich z dnia 20 sierpnia 2002 r., były niekorzystne dla przedsiębiorstwa E.. Szczegółowo odniósł się również do opinii biegłego G. K., który wskazywał na wysokość dyskonta w odniesieniu do sprzedaży wierzytelności wynikającej z ww. umowy, wynoszącą 23,37%. W ślad za Sądem *a quo* zauważył, że już podczas podpisywania umowy z dnia 20 sierpnia 2002 r. zarówno J. B., jak i W. G., będąc profesjonalistami musieli mieć świadomość sytuacji finansowej spółki P. [...] S.A. i możliwości wyegzekwowania w krótkim czasie przez E. wierzytelności należnych od tego podmiotu. Na podstawie doniesień medialnych powszechnie wiadomym było wówczas, że finalizowana jest emisja obligacji P. [...] S.A., która pozwoli na spłatę zobowiązań tego dłużnika. P. [...] S.A. miała bowiem podpisaną umowę z konsorcjum banków na emisję obligacji, dzięki czemu miała pozyskać stosowne środki finansowe do 31 sierpnia 2002 r. Pamiętać trzeba, że P. [...] S.A. była z jednej strony największym dłużnikiem E. [...], a z drugiej strony osoby działające w imieniu K. skupując wierzytelności tego podmiotu z całą pewnością na bieżąco śledziły sytuację finansową dłużnika, która determinowała uzasadnienie ekonomiczne transakcji, w tym także wysokość dyskonta. Tak więc Sąd *ad quem* podzielił stanowisko Sądu *a quo*, że podpisanie umowy cesji wierzytelności z dnia 20 sierpnia 2002 r. było niekorzystne dla E. [...] z uwagi na realną możliwość odzyskania w krótkim czasie całości kwoty zadłużenia od P. [...] S.A., co skutkowało m.in. przypisaniem J. B. odpowiedzialności za pomocnictwo do występkę działania na szkodę E.. Jak wskazał Sąd odwoławczy, za taką oceną przemawia również fakt, iż już 21 sierpnia 2002 r., a zatem dzień po zawarciu umowy cesji wierzytelności, spółka K. reprezentowana przez J. B. podpisała z P. [...] S.A. umowę dotyczącą spłaty całości zadłużenia w kwocie 11.418.456,98 zł ze środków pochodzących właśnie z emisji obligacji, do czego doszło w dniu 14 października 2002 r. poprzez jednorazową spłatę. Reasumując, wyrok Sądu *ad quem* nie zawiera sprzeczności wskazanych przez Sąd Najwyższy, a samo uzasadnienie klarownie wyjaśnia zarówno powody uznania, że już samo podpisanie umowy z dnia 20 sierpnia 2002 r. było działaniem na szkodę E., jak i odrzucenia stanowiska biegłego G. K. w odniesieniu do uzasadnienia ekonomicznego wskazanej umowy. Z samego faktu, iż ponowna ocena dokonana przez Sąd *ad*

*quem* jest niekorzystna dla skazanego, nie sposób wyciągać wniosku o naruszeniu normy art. 442 § 3 k.p.k. Jak wskazano wyżej, Sąd Najwyższy uchylając pierwszy wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] nie sugerował bowiem kierunku rozpoznania sprawy.

Przechodząc do omówienia drugiego z zarzutów kasacyjnych podkreślić należy, że Skarżący w żadnej mierze nie wskazuje zarzutów apelacyjnych, które miałyby nierzetelnie rozpoznać Sąd *ad quem*, ani nie uzasadnia swego stanowiska ograniczając się do stwierdzenia, że wnioski zawarte w apelacjach „były zbieżne ze wskazaniami Sądu Najwyższego, który uchylił zaskarżony wyrok w części”. Jak podkreślono wyżej, Sąd Najwyższy nie sugerował w żadnym zakresie sposobu oceny poszczególnych dowodów czy też zarzutów apelacyjnych, a zwrócił jedynie uwagę na omówione wyżej nieścisłości w rozumowaniu Sądu Apelacyjnego w [...], które zostały wyeliminowane przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Zarzuty 3 i 4 dotyczą z kolei nienależytego rozważenia zarzutów apelacji związanych z przypisaniem J. B. odpowiedzialności za pomocnictwo do działania na szkodę E.. W tym zakresie koniecznym jest zwrócenie uwagi Skarżącego, że wbrew twierdzeniom zawartym w kasacji, Sąd *ad quem* zakwestionował opinię biegłego G. K. w części wskazującej na warunki rynkowe dyskonta przyjętego w umowie cesji wierzytelności z 20 sierpnia 2002 r. Jak już podkreślono, Sąd odwoławczy szczegółowo omówił zarówno sytuację finansową P. [...] S.A. przed tą datą, jak i wyjaśnił z jakich względów musiała być ona znana J. B. i W. G., co w istotny sposób wpłynęło na ocenę niekorzystności samej umowy z punktu widzenia E., a w konsekwencji przyjęcia działania na szkodę ww. podmiotu. Stąd też podniesione zarzuty 3 i 4 mają charakter typowo polemiczny i nie mogą skutecznie doprowadzić do uchylenia wyroku.

Mając na względzie powyższe orzeczono jak w sentencji postanowienia. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi skazanego J. B..

